



## УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

вул. Липська, 16, м. Київ, 01021, тел. (044) 253-15-63, факс (044) 254-05-85,  
e-mail: [uinp@memory.gov.ua](mailto:uinp@memory.gov.ua), web: <http://www.memory.gov.ua>, код ЄДРПОУ 39389301

30.01.2017 № 01/167  
На № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_

**Волошин Олександр  
Миколайович**  
[olexandrvoloshyn199@gmail.com](mailto:olexandrvoloshyn199@gmail.com)

### **Шановний Олександрє Миколайовичу!**

На Ваш журналістський запит № 2 від 24.01.2017 на підставі Закону України «Про доступ до публічної інформації» у межах компетенції повідомляємо наступне.

По першому питанню інформуємо, що відповідно до частин першої та другої статті 4 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» виготовлення, поширення та публічне використання символіки комуністичного тоталітарного режиму, у тому числі у вигляді сувенірної продукції, на всій території України заборонено. Зазначена заборона не поширюється на випадки виготовлення такої символіки для її подальшого використання з метою, зазначеною у частині третій цієї статті. Заборона не поширюється на випадки використання символіки комуністичного тоталітарного режиму на документах державних чи місцевих органів влади та управління, закладів освіти та науки, підприємств, установ, організацій, прийнятих чи виданих до 1991 року, в експозиціях музеїв, тематичних виставках, Музейному фонді України, бібліотечних фондах, творах мистецтва, створених до набрання чинності зазначеним Законом, у процесі наукової діяльності, в тому числі під час наукових досліджень та поширення їх результатів у не заборонений законодавством України спосіб, на оригіналах бойових знамен, на державних нагородах, ювілейних медалях та інших відзнаках, якими нагороджувалися особи до 1991 року та протягом 1991-2015 років у зв'язку з річницями подій періоду Другої світової війни, а також на документах, що посвідчують нагородження ними, на надгробних спорудах, розташованих на території місць поховань, місць почесних поховань, під час викладення або реконструкції (зокрема історичної) історичних подій, у приватних колекціях та приватних архівних зібраннях, як об'єктів антикварної торгівлі. Також заборона не поширюється на випадки використання такої символіки, за умови, що це не призводить до пропаганди злочинного характеру

тоталітарних режимів, у посібниках, підручниках та інших матеріалах наукового, освітнього і навчального характеру, які використовуються у навчальному, навчально-виховному і освітньому процесах, а також у творах мистецтва, створених після набрання чинності цим Законом.

Відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» об'єктом знака для товарів і послуг не можуть бути імена або псевдоніми осіб, які обіймали керівні посади у комуністичній партії (посаду секретаря районного комітету і вище), вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік.

Згідно з частиною п'ятою статті 6 зазначеного Закону не можуть одержати правову охорону та не можуть бути зареєстровані як знаки позначення, що суперечать вимогам частини другої статті 5 цього Закону та вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».

За наявною в Українського інституту національної пам'яті інформацією словесне позначення ТМ «СОВЕТСКОЕ ШАМПИАНСКОЕ» містить у собі прикметник «радянський» (рос. «советский»). Цей прикметник є похідним від повної та скороченої назви СРСР: Союз Радянських Соціалістичних Республік, Радянський Союз, Радянська держава. Повна назва СРСР визначалася Конституціями (Основними Законами) СРСР 1924 р. (розділ I «Декларація про утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік»), 1936 р. (ст.ст. 1, 13-14, глава XII), 1977 р. (ст.ст. 1, 76, 127, розділ VIII), а також нормами конституцій інших союзних республік у складі СРСР, скорочена назва «Радянська держава» (Советское государство) визначалася, зокрема, Конституцією (Основним Законом) СРСР 1977 р. (преамбула, ст.ст. 3, 127). Крім того, відповідно до Словника української мови зазначений прикметник також має значення: «який існує в Країні Рад [тобто СРСР], належний їй», «власливий Країні Рад [СРСР]», а також є прикметником від терміну «рада» як «органу державної влади, який здійснює диктатуру пролетаріату і є формою політичної організації соціалістичного суспільства» (Словник української мови: в 11 томах. – К: Наукова думка, 1977. - Т. 8. – Стор. 426, 438).

Таким чином, словесне позначення ТМ «СОВЕТСКОЕ ШАМПИАНСКОЕ» містить у собі прикметник, який є похідним від повної та скороченої назви СРСР, та є символікою комуністичного тоталітарного режиму.

Тому виготовлення, поширення або публічне використання будь-якої продукції, у назві якої використовується прикметник «радянський» (рос. «советский») або похідні від нього, не відповідає вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». Будь-які знаки для товарів і послуг, у яких

використовується прикметник «радянський» (рос. «советский») або похідні від нього згідно Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» не можуть бути зареєстровані та одержати правову охорону.

Що стосується порушення Приватним акціонерним товариством «Ізмаїльський виноробний завод» або Державним підприємством «Харківський завод шампанських вин» Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» та/або законодавства України в цілому, повідомляємо, що відповідно до частини третьої статті 4 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» рішення про невідповідність діяльності юридичної особи вимогам зазначеного Закону приймається Міністерством юстиції України у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2015 № 354. Тому радимо Вам за більш детальною інформацією звернутися до Міністерства юстиції України.

По другому питанню повідомляємо, що окремо до Приватного акціонерного товариства «Ізмаїльський виноробний завод» або Державного підприємства «Харківський завод шампанських вин» з приводу їхньої діяльності Український інститут національної пам'яті не звертався. Разом з тим, інформуємо, що відповідно до Порядку прийняття рішень щодо невідповідності діяльності, найменування та/або символіки юридичної особи, політичної партії, її обласної, міської, районної організації або іншого структурного утворення, передбаченого статутом політичної партії, іншого об'єднання громадян вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2015 № 354, рішення про невідповідність діяльності, найменування або символіки юридичної особи вимогам зазначеного вище Закону приймається Міністерством юстиції України на підставі правового висновку Комісії з питань дотримання Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» - постійно діючого колегіального консультативно-дорадчого органу при Міністерстві юстиції України.

Питання щодо діяльності, найменування або символіки Приватного акціонерного товариства «Ізмаїльський виноробний завод» та Державного підприємства «Харківський завод шампанських вин» разом із питанням щодо діяльності Приватного акціонерного товариства «Артемівськ Вайнері» було предметом розгляду на засіданні Комісії з питань дотримання Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». На засіданні Комісії було прийнято рішення про те, що після розгляду питання про відповідність вимогам Закону діяльності

Приватного акціонерного товариства «Артемівськ Вайнері», Комісія повернеться до розгляду питання щодо діяльності Приватного акціонерного товариства «Ізмаїльський виноробний завод» та Державного підприємства «Харківський завод шампанських вин» на одному з своїх наступних засідань. Разом з тим, після того, не зважаючи на звернення Українського інституту національної пам'яті у робочому режимі та письмово до Міністерства юстиції України, засідання Комісії не проводилися.

З огляду на те, що відповідно до пункту 5 розділу I та пункту 9 розділу IV Положення про Комісію з питань дотримання Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 09.06.2015 № 895/5, матеріально-технічне забезпечення роботи Комісії здійснює Міністерство юстиції України, а організаційне забезпечення роботи Комісії здійснює Департамент державної реєстрації Міністерства юстиції України, для отримання відповідних копій протоколів засідання Комісії, правових висновків та звернень до Приватного акціонерного товариства «Ізмаїльський виноробний завод» та Державного підприємства «Харківський завод шампанських вин» радимо Вам звернутися до Міністерства юстиції України, яке є розпорядником зазначеної інформації. У свою чергу Інститутом найближчим часом буде направлено відповідне звернення до Приватного акціонерного товариства «Ізмаїльський виноробний завод» та Державного підприємства «Харківський завод шампанських вин» з роз'ясненням, що випуск продукції під назвою «Советское шампанское» порушує норми чинного законодавства. Також розгляд зазначеного питання буде у черговий раз ініційовано Інститутом на найближчому засіданні Комісії.

По третьому питанню повідомляємо, що відповідно до статті 436<sup>1</sup> Кримінального кодексу України виготовлення, поширення, а також публічне використання символіки комуністичного режиму, у тому числі у вигляді сувенірної продукції, крім випадків, передбачених частинами другою і третьою статті 4 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки», карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією майна або без такої, а за ті самі дії, вчинені повторно, - позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої. Будь-якої іншої відповідальності, кримінальної або адміністративної, за виготовлення, поширення, а також публічне використання символіки комуністичного режиму чинним законодавством України не передбачено.

**З повагою**

**Голова**

Вик. Рябенко С. Д.  
(044) 281-0897



**В. М. В'ятрович**